

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za pol leta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 R.
Uredništvo in upravn.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Grozen zločin pri Tržiču.

11 letna deklica zadavljena.

V petek popoldne okoli četrte ure se je oglašil oženjeni kurjač, sedaj delavec v opokarni, Seidl v družini Brejla na Pristavi in ponudil sladkor v nakup. Rekel je, da ga ima 20 kg in zato naj gre z njim ena izmed hčerk, da ga donese domov. 11 letna Milada se odpravi na pot. Seidl gre z njo v bližnji gozd proti Brezjam. Oče otrokov g. Brejla, ki je delovodja v tovarni Kozina, se odpravi, ko mu soproga pove, da je Milada odšla z Seidelnom, lakoj za njima. Od daleč zagleda oba in kliče za hčerko, ne da bi se ta odzvala klicu. V gozdu izgine Seidl z deklico. Kaj se je tu zgodilo, se ne ve. Ob šestih se je vrnil Seidl brez deklice v Tržič. Še isti večer je ponujal v gostilni dekličine uhanje v nakup. Orožniki so šli takoj iskat deklico in lopova, ko se jim

je vsa stvar naznanila. V soboto zjutraj je tržiški orožnik Kokalj na potu proti Naklemu naletel na Seidlna in ga prijel. Velika množica ljudstva se je zbrala, hoteli linčati pohotneža, katerega so peljali v gozd, ne da bi hotel pokazati kraj, kjer je popustil deklico, o kateri v enomer trdi, da je bežala čez skalo in se ubila ter da ji je potegnil nek prt čez obraz. Nad petdeset oseb je iskalo v soboto deklico, ne da bi se jim bilo posrečilo jo najti. V nedeljo zjutraj so jo iskanci mrtvo našli. Bila je umorjena, in sicer zadavljena, potem ko jo je zverinski človek zlorabil. Mrtvo deklico so prepeljali v tržiško mrtvašnico. Seidl je bil rojen v Bruku ob Litvi. Služboval je na Češkem, pred pol letom se je poročil v Tržiču. Družina Brejla je s Češkega.

Draginjski izgredi na Beneškem.

LDU. Trst, 13. julija. Iz Vidma na Beneškem poročajo: Vsled draginje je prišlo danes v Spilinerbergu do žalostnih izgrediv. Mestna delavska zadruga je sklicala zborovanje, katerega se je udeležila velikanska množica. Ob lasti so predvidevale izgrede ter so ukrenile potrebne varnostne odredbe. Po zborovanju je množica napadla De Rosino prodajalno, toda posredovali so karabinjeri, ki so množico raz-

gnali. Demonstrantje so nato hoteli iti pred občinsko palačo, toda vojaški kordoni so jim zastavili pot. Množica je začela kričati in protestirati in je končno naskočila vojaške kordone ter jih prodrila. Vojaki so pa začeli streljati s strojnimi, nakar se je množica razbežala. Bilo je pet oseb mrtvih in enajst ranjenih.

Italijanski mednarodni položaj težaven.

LDU Trst, 12. julija. Tukajšnji list »La Nazione« poroča iz Rima od 12. t. m.: Danes zjutraj je minister za zunanje stvari v ministrskem svetu razložil italijanski mednarodni položaj, kakor izhaja iz sklepov mirovne konference. Kralj je sprejel Titttonija, s katerim je imel daljši pogovor glede reškega in dalmatinskega vprašanja. Titttoni je povabil v konzulto (sedež ministrstva zunanjih zadev) odlične parlamentarce, da jih poduči o pravem položaju vprašanih glede Reke in Dalmacije. Sestanka so se udeležili med drugim Giolitti,

Salandra, Bissolati, Luzzatti, Meda in senatorja Scialoja in Maggiorino Ferraris. Socialistični poslanci se niso udeležili sestanka, če tudi so bili povabljeni. Pogovor je trajal dve uri in se je vršil dokaj razburjeno. Udeleženci, ki so bili naprošeni, naj ohranijo tajnost, se nočejo izjaviti o rezultatu tega pogovora, vendar ne tajijo, da je italijanski mednarodni položaj težaven z ozirom na Reko in Dalmacijo, glede katerih obstaja nasprotnost zavezniških in asociiranih vlasti napram italijanskim aspiracijam.

Ofenziva proti mažarskim boljševikom.

LDU Nauen, 13. julija. (Brezlično.) »L'Independance Roumaine« poroča da je brzojavil general Franchet generalu Pelleju kot vrhovnemu poveljniku češkoslovaških čet, naj se z madžarsko vlado veče ne pogaja. Baje je dobil Franchet od mirovne konference najobsežnejša pooblastila, da nastopa proti sovjetski Madžarski. Pozval bo sovjetsko vlado še enkrat, da odstopi; če se to ne zgodi, začne z vojaškimi operacijami. Za poveljnika ogrskih protivladnih čet je bil imenovan general Kratochvil.

LDU Nauen, 13. julija. (Brezlično.) V krogi antantnih misij sodijo, da je bila poslednja ofenziva proti Madžarski ustavljena, ker sta Anglija in Amerika pričakovale, da Bela Kun s svojim sistemom ne bo segal preko madžarske meje na sosednje države. Čeprav se vrata tudi v sosednjih državah, uvidevajo za-

vezanci nujnost, nastopiti proti njemu z oboroženo silo, s čimer soglašate zdaj tudi Amerika in Anglija. Proti Madžarski namenjene čete sestojijo po uradni objavi francoskega vrhovnega poveljstva iz 70.000 Rumunov, 36.000 francoskih kolonijalcev, 30.000 čehoslovakov, 12.000 Jugoslovancev in 20.000 protivladnih Madžarov. Razum teh se pričakuje tudi še italijanska udeležba.

LDU. Belgrad, 13. julija. Ministrski predsednik madžarske segedinske protirevolucionarne vlade grof Mihael Karoly je demisijski. Na njegovo mesto pride Des. Abraham.

LDU. Belgrad, 13. julija. Kakor javljajo iz Segedina, je madžarska protirevolucionarna vlada zaprosila francosko poveljništvo, da sme pričeti z ofenzivo proti madžarskim boljševikom.

Mestni svet v Trstu.

Trst, 12. Po preteku petih let je bil včeraj zopet sklican tržiški mestni svet, ki je bil svojčas razpuščen. Socialisti so že pred časom izstopili iz mestnega sveta in sedaj so podali tudi slovenski zastopniki pismeno izjavo, da ne morejo sodelovati, zlasti spričo nasilstev, ki jih izvajajo Italijani nad našim šolstvom. Seje se je udeležil tudi general Pettiti, ki je v svojem govoru izjavil, da se bo kmalu umaknil civilnemu komisarijatu. Sedaj je zastopana v tržiškem mestnem svetu samo italijanska liberalna klika.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 11. julija. Predsednik dr. Družić Pavlovič je otvoril sejo ob 17. Poslanec Vasa Knežević (soc.) je vprašal ministra za šume in rude o izvozu 200 vagonov finega lesa v Italijo po Vojislavu Šoli. Minister Kapetanović je odgovarjal, da med izdanimi izvoznici v ministrstvu ni bilo imena Šole in da je morebiti izvoznico izdala bosenska vlada. — Don Juraj Biankini je vprašal ministra za zunanje stvari glede podvzetih korakov za varstvo življenja in imetja našega prebivalstva na Reki. Kljub naši diplomaciji in protestom naroda v okupiranih krajih dovoljuje ententa, da Italija izvršuje nasilstva v naših krajih, da sramoti njo samo. Naš narod se ne more upirati kakor Francozi in Angleži, ker nima orožja. Reški škandal je svetovni škandal, ki je odkril vso italijansko perfidnost. Žalostno je, da je padlo pod italijansko roko tudi nekoliko Anamitov, katerih matere in otroci bodo komaj zaznale, da so padli kot žrtve italijanskega barbarstva. Posebno nam je žal, da so junaki »Kobarida ob Soči« na tak način ponižali junake Marne in Verduna. Nam je posebno žal, da je ententa dovolila ponižanje take vrste na našem ozemlju, dasi jo mora to poučiti, da ima Italija kakor pokojna Avstrija za cilj, gospodariti tudi nadalje nad našo zemljo. Mi sočustvujemo z entento zaradi ponižanja, ki ga je doživela na Reki. Dogodki poslednjih dni na Reki ne bi se odigrali, da bi imela ententa več naklonjenosti napram našemu narodu. Vsled ponižanja, ki ga je morala ententa doživeti, bo morda razumela razpoloženje našega naroda. Italija danes ne trpi nepristranskega človeka, ker more vsakdo videti, kako Italija muči naš narod. Italija se druži z našimi sovražniki Nemci in Madžari ter jih podpira v boju proti nam. Kakorkoli se dovrši ta evropski škandal, ne smejo se pozabiti ta zverstva Italije. (Predsednik opominja govornika), recimo torej barbarstva. (Odobrovanje.) Doznali smo, da se ta barbarstva vrše po vsem Primorju. Italija dela v Evropi, kar doslej še nobena država ni delala. Današnje stanje v okupiranih pokrajinah se ne sme več dalje trpeti. — Ministrski predsednik dr. Korošec odgovarja, da mu je stvar znana kakor tudi vsemu svetu. Obzaruje, ker so se ti dogodki pripetili na našem ozemlju. Podvzeta je stroga, nepristranska preiskava in prosi, naj se odgovor vzame na znanje. — Poslanec Biankini se ne zadovoljuje z odgovorom ter želi slišati, kaj je vlada storila za našo integriteto. Zdi se mu, da ni vlada ničesar storila. — Dr. Lovrenčič replicira na izvajanja predgovornika ter povdar-

a, da reški dogodki niso bili naperjeni samo proti zaveznikom, temveč tudi proti našemu prebivalstvu. Istodobno so Italijani inscenirali v Trstu krvave spopade kakor je javila »Mariborska Straža«. — Dr. Korošec odgovarja, da vlada o tem še ni prejela službenega poročila. — Na vprašanje dr. Sarmina o batinanju v Hrvatski je odgovarjal minister Pribevič, da bo soglasno z vojnim ministrom poslal posebnega nadzornika v posamezne kraje, da bo preiskal zadevo. Po nekaterih drugih vprašanjih se je prešlo na dnevni red, na drugo čitanje zakonskega načrta o vseučilišnih. Razvila se je daljša debata, ter je bila predloga sprejeta z večino glasov. Nato se je seja zaključila ter določila prihodnja na ponedeljek.

Delovanje finančnega odseka v narodnem predstavništvu.

Belgrad, 13. julija. Finančni minister je položil pri predsedstvu parlamenta protest, v katerem povdarja škodo za državo vsled nevelavnosti finančnega odseka, ki še sedaj ni rešil proračuna za leto 1919/20. Minister izjavlja, da bo moral vsled tega ponovno zahtevati proračunske dvanajstinke, kar otežuje delo in financiranje v državi.

Agrarna reforma.

LDU Beograd, 13. julija. V ministrstvu za agrarno reformo se pripravlja načrt o ustanovitvi posebne komisije za organizacijo razdelitve velikih posestev v začasni zakup. Po novem načrtu bi tekoče leto dobili kmetje dvakrat več zemlje v obdelovanje kot preteklo leto.

Geološki institut.

LDU Beograd, 13. julija. Vršila se je seja geološkega društva, na kateri se je sklenilo, da se program društva razširi z ozirom na razširjeno domovino. Društvo bo podvzelo vse korake, da se osnuje geološki institut za celo kraljestvo, čegar sedež naj bi bil v Beogradu.

Odpust obrtnikov iz vojske.

Belgrad, 13. julija. Vsled odloka vojnega ministrstva se bodo vsi obrtniki, ki so se udeležili operacij v vojni, takoj odpustili domov.

Razdelitev železniškega materijala.

LDU Beograd, 13. julija. Iz Pariza poročajo, da je strokovna komisija mirovne konference med drugim razpravljala o vprašanju, kako bi se izvršila razdelitev železniških parkov na železnice bivše Avstro-Ogrske, ki pripadajo sedaj Jugoslovanom, Čehoslovakom, Poljakom, Rumunom in Italijanom. Sedaj vlada v železniških parkih velika zmešnjava. Med našimi železniškimi vozovi je mnogo vagonov, ki so bili svoj čas zaplenjeni zaveznikom in so bili prebarvani. Vse izgleda, da bo komisija v Parizu odločila, da se celokupni bivši avstro-ogrski železniški park razdeli sorazmerno na dolžino železnice po kilometrih, ki so prišle v oblast novonastalih držav.

Ameriška razstava strojev v Jugoslaviji.

LDU Belgrad, 13. julija. Tukajšnja obrtna zbornica je stopila v pregovore z ameriškim industrijalnim tvrdkami zaradi dobave strojev in otvoritve kredita našim obrtnikom. Neke ameriške tvrdke je sklenila otvoriti stalno razstavo strojev in orodja, ki naj bi bila na vzpolago našim obrtnikom.

Z Reke.

LDU Reka, 13. julija. Vsled zadnjih izgrozov je bila ojačena francoska posadka za 2000 Senegalov. Vsi Francozi so nastanjeni v Jelačičevi vojašnici. Vsi francoski vojaki so, kakor se govori, po Italijanih kasernirani, in sicer zato, da bi jim bilo nemogoče, braniti se in da bi bili izročeni na milost in nemilost italijanskim vojakom.

LDU Reka, 13. julija. Povodom izgrediv na Reki so izredno mnogo trpele jugoslovanske knjigotrudnice, med njimi Šikič in Trbojevič.

LDU Reka, 13. julija. Gospod Spiro Cakič, urednik »Primorskih novic«, je naslovil na generala Grazioliya odprto pismo z naslovno vsebino: Gospod general! Dne 8. in 9. t. m. so se zgodili žalostni dogodki na Reki. Tedaj so neodgovorne tolpe razbijale jugoslovanske trgovine na Reki, napadale hiše in z črnim križem označevale jugoslovanska stanovanja. Žalostnim dogodkom je bil povod tudi to, da ste izdali znani proglas na narod. Ta Vaš proglas je od 6. t. m. zjutraj. Kaj se je na večer dogodilo, to Vi zelo dobro veste. Vi, gospod general, ste istotako dobro vedeli, kakor tudi mi vsi ostali. Mi danes pričakujemo, da boste svoje besede, ki ste jih izrekli v svojem proglasu, tudi udeleževali napram javnosti.

Zavlačevanje na mirovnem posvetu.

LDU Nauen, 13. julija. (Brezžično.) Izročitev celotne mirovne pogodbe nemško-avstrijski delegaciji se je ponovno zakasnila, pričakovati pa jo je prihodnjo sredo. Nemško-avstrijski državni kancelar dr. Renner je dal izročiti francoskemu ministrskemu predsedniku Clemenceauju noto, v kateri ugovarja proti ukratitvi nemško-avstrijskega železniškega omrežja po mirovnih pogojih. Nadalje nastopa proti mirovnim pogojem, ker zahtevajo, da se nemško-avstrijske paroplovne družbe in njih naprave razdele in proti odškodnini razpuste.

Tiftonljeva izjava.

LDU Rim, 12. julija. (CTU.) Minister za zunanje posle Tiffoni je izjavil včeraj v zbornici glede mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, da prinaša pogodba nadalje zelo povoljne gospodarske in teritorialne uspehe. Z Nemško Avstrijo bo Italija imela prijateljske stike.

Iz pokrajine.

k Voja škoda na Koroškem. List »Korošec« poroča: Uradne komisije so doslej dognale, da znaša v koroških občinah Spodnji Dravograd, Ojstrica, Ojstriški vrh, Guštanj, Kotlje, Prevalje, Možica, Črna, Muta ter v občinah Vuzenica in Slovenji Gradec na Štajerskem vojna škoda okroglo 7 milijonov kron. Od teh je škode, povzročene po Jugoslovanih, samo kakih tristo tisoč kron, vso drugo škodo so napravili nemški boljševiki.

k Nov list na Koroškem. V Velikovecu je te dni pričel izhajati nov list pod imenom »Korošec«.

k Toča. Občino Šmarjeta pri Novem mestu, zlasti pa vasi Radula in Zalog je 10. t. m. zadel strašen udarec po toči, ki se je okoli 15. ure vsula po njivah in vinogradih. Ječmen je uničen popolnoma, rž, koruza, proso in fižol deloma, vinogradi so ponekod popolnoma, drugod deloma razbiti, isto je s sadjem in sočivjem. Merodajne oblasti naprošamo, da nam pomagajo, zlasti naj ukrenejo, da se upošteva ta udarec pri odmeri osebne dohodnine za prihodnje leto.

k Konjice. V soboto, 12. t. m. okolo pol 1. popoldne je prihrumela nad vitanjsko, stranič-

ko in zrečko kotlino strašna nevihta. Z gor Jasvorja, Stenice, Male in Bukove gore je privrlo voda v strašni množini, podirala mestove, trgala jezove in ceste, uničevala, poplavljala in zasipavala polja in travnike; povrh pa je še toča bila, da je bilo polje deloma pobeljeno kakor bi sneg zapadel. Škoda je ogromna, pomoč nujno potrebna, zlasti ker je ubogo ljudstvo že komaj čakalo prve žetve, ki je deloma uničena. Občine in glavarstva naj storijo svojo dolžnost, škodo takoj precenijo, da se vsaj davki odpišejo, ter naj pomagajo kolikor mogoče.

k Proti draginji v Trstu. Tržaški gubernator je z dekretom od 7. julija odredil, da se morajo cene za živila in za vse one predmete in potreščine, ki služijo posredno ali neposredno za življenje, znižati za 30% in cene za jedi in pijače v gostilnah, kavarnah in javnih lokalih za 40%. Noben trgovec ali obrtnik ne sme zapreti svojega obrata, preden ne objavi ta svoj namen vsaj tri dni preje politični oblasti, ki sme ukrepati glede uporabe blaga v dotičnem obratu. Kršitelji te odredbe bodo kaznovani z zaporom do 6 mesecev in z globami do 10.000 lir.

k Ženske, ki kadijo pipo. Prijatelj nam piše: Veliko presenečenje sem doživel, ko sem prišel v nek kraj na Štajerskem. Videl sem namreč, kako ženske kadijo pipo. Prišel sem nekega dne v kmečko hišo in sem videl ravno, kako je gospodinja pri kuhanju žgancev kadila pipo in pijuvala po fleh. Začuden sem jo pogledal, bil sem namreč v zadregi — mislil sem si pač, da sem jo le presenetil, ko je imela ravno pipo v ustih; toda ona se je takoj odrezala, dejala mi je: »Dajte mi malo tobaka, ako ga imate kaj; več dni že kadim samo listje; da, najtežje mi je, kadar nimam tobaka.« Na vprašanje, če sama ona kadi pipo, mi je rekla, da je to pri njih skoraj v navadi. Sličen slučaj sem doživel pri gospo županji neke drugje. Videl sem jo namreč pred hišo, ko sem šel mimo, čutila je ravno solato, grizla je ravno cev od pipe in mi dejala: »Poglejte, kmalu bom snedla vso cev, ako ne pride kmalu tobak, brez katerega ne morem živeti; dajte mi ga vi malo, ako ga imate kaj, da si tako vsaj usta zopet malo posladim.« Ustregel sem ji, imel sem ga slučajno nekaj pri sebi, dal sem ga ji, nakar je ona takoj pipo nabasala, jo užgala, ter pušila tako močno, da je bilo naenkrat vse v megli. Zapisal sem to radi tega, da bodo vedeli tudi v notranjosti Slovenije, kako tu ženske kadijo s pipo; da, le žal mi je, da ne morem pisati tega mojim rojakom iz Primorske, da bi se vsaj malo smejali, ko so itak vedno olozni pod Italijani — polentariji.

k Kresniški fantje kred sodiščem. Lani, 8. novembra, so odgnali fantje s Kresnic Jerneju Štrublju s hribov enega kostruna in dve ovci. Živali so zaklali in si meso razdelili med seboj. Štrubelj ima 1300 kron škode. Sodisce je prisodilo Jožetu Koviču 10 tednov, Janezu Špundu 3 mesce in v Beljaku bivajočemu in pri razpravi nenavzočemu Danijelu Špundu, kateremu se je pa vabilo dostavilo, 10 tednov težke ječe; Ivanu Makovcu pa 11 mesec navadne ječe.

Iz Ljubljane.

1 Ljudski oder v Ljubljani. Na splošno zahtevo se v sredo, dne 16. julija, ob 8. uri zvečer ponovi »Deborah« po znižanih cenah. Pri reprizi sodeluje iz prijaznosti gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva, ki je doslej pri prvi uprizoritvi tako sijajen uspeh, da bo nudila tudi repriza vsakomur pravi umetniški užitek. Vstopnice se dobe v predprodaji od torka

(jutri) dalje v prodajalni K. T. D. (preje H. Ničman) v Kopitarjevi ulici.

Iz umetniške razstave so bila do zdaj rodana sledeča dela: F. Ančik: »Mostiček«, L. Dolinar: »Idila«, portret gđe. R. T.: »Gla-va«, B. Jakac: »Mračen dan«, »Risba«, F. Kralj: »Martin Krpan«, »Ob žetvi«, V. Pilon: »Jutro«, »Ivje«, »Poslednji sneg«, »Struga Ljubljani«, »Jutro pred sejnom«, »Južno vreme«, »Ljubljansko polje«, »V mraku«, F. Zupan: »Kraška hiša«, »Cerkev na Krasu«, »Breskva«, izmed starejših umetnin pa: »Baročna sofa« in »Konk«. Razstava ostane odprta do 20. julija.

I Na kr. drž. višji realki v Ljubljani so pripravili od 7. do 10. t. m. zrelostni izpit sledeči: Agnola Anton (z odliko), Detela Leo, Dovič Josip, Freyer Rihard, Fajdiga Vlado (z odliko), Gregorič Rudolf, Gabrijan Dušan, Hartman Gvido, Hribar Mirče, Heinrichar Jan-ko, Hribnik Engelbert, Knez Tomo (z odli-ko), Koželj Venčeslav (z odliko), Lilleg Milan, Luznik Zoran (z odliko), Melihar Stane, Mi-lavec Egid, Oset Šimen, Papež Oton, Planin-šek Stanko (z odliko), Poženel Janko, Rainer Franc, Rebek Baldomir, Skala Karol, Skrbin-šek Vlado, Skubic Karlo, Štrkelj Zvonimir (z odliko), Tancig Viljem, Tonja Ivan, Trn-kočzy Sipo, Turk Stano, Urbančič Valentin.

I Nočni koncerti na Martinovi cesti. Kdor ače brezplačno poslušati nočne koncerte, naj se kar potruži v poznih nočnih urah na Mar-tinovo cesto in v sosedne ulice. Zamudil ni še nič, ker se koncerti ponavljajo, zlasti odkar se je podaljšala policijska ura. Na dnevnem oziroma nočnem redu je: izborna petje moških in mešanih zborov, vpitje, rjovenje, prekli-njanje, pretepanje, streljanje itd. Skrbjeno je tudi za godbo. V pozni noči od sobote na ne-deljo so zvenketale šipe kakor lansko leto ob demonstracijah. Kdor se hoče o praktičnem uspehu takih nočnih »prireditve« prepričati, si lahko ogleda na Martinovi cesti, v Vrhov-čevi in Prisojni ulici 7 hiš s pobitimi okni in s pest debelimi kamni v prizadeti stano-va-njih. Če še dostavimo, da je ta »sumljiv« cesta skrajno slabo razsvetljena in da je naj-bližja stražnica v Mostah, je dosti jasno doku-mentirano, da je bilo podaljšanje policijske ure upravičeno in da »Ljubljana zdaj ni več kaka zakotna vasa«.

I Ljubljana brez drobiža. Ljubljanci smo se vedno brez drobiža. No, čisto brez njega: ravno nismo; tu in tam se že še vidi kak 10, 20 in 2 vinarški novček. Pomagamo si s poštnimi znamkami. Poštni erar dela pri znamkah brez vsakega dvoma zdaj dobre kup-čije, ker se ta drobiž zelo hitro izrablja in ga za to veliko odpade, kar more državi le ko-ristiti, državljanom pa škodovati. Ljubljanci se je novega drobiža v obliki poštnih znamk že privadili, četudi si želi kovanega drobiža. Zelo čudno se nam pa zdi, da na naši pošti ne umevajo, koliko profitira poštni erar pri novem drobižu. Izvedeli smo, da se branijo na pošti prodajati trafikantom znamke v tisti množini, ki jih trafikanti naročajo in zmerjajo trafikante z verižniki, kadar pridejo naročat znamke, mesto da čuvajo koristi poštnega era-ja, ki mu mora biti na tem, da kolikor mo-goče veliko znamk speča. Kakor vse kaže, ni-majo na pošti čisto nič trgovskega duha, čemur se seveda ne čudimo, ker vemo, da bi birokra-t ostane tudi v naši državi SHS birokra-t. Vse-kakor zahtevamo nujno, da če nam že go-spodje birokra-ti ne znate preskrbeti kovanega drobiža, nam privoščite vsaj pošne znamke, ker vendar ne gre, da postane krona naj-manjše menjevalno sredstvo.

I Boljševik z Gorenjskega. Na Petrov dan se je zagovarjal pred deželnim sodiščem Francišek Štular. Delal je veliko po svetu. V Rusiji je bil vojni ujetnik 3 leta in pol. Dne

18. majnika t. l. je na Kokrici pri Kranju sla-vil boljševike. V gostilni je govoril, kakor so izpovedale priče: »Srbi so pripravili svojo drža-vo, zdaj bodo pa še nas. Neumno je, da gre-mo na Koroško. En Nemec mi je ljubi, kakor 7 Srbov. Boljševizem se še ni razvil, pa se še bo. Potlej bomo pa zlate »kroglice« pobili in poklali vse vampeže.« Štular se je zagovarjal, da nič ne ve, da bi bil tako na Kokrici go-voril. »Strela z jasnega naj me udari, če se na to spomnim,« je rekel. Povedal je, da je tisto nedeljo prišel piti na Gorenji Savi, po-pival je v Kranju in jo je nato mahnil na Kokrico. Priče so povedale: »Malo ga je imel, toda ne toliko, da bi ne vedel, kaj da dela.« Povedale so tudi, da je govoril kot agitator in da je stal, ko je pridigoval. Sodišče je ob-sodilo Štularja v smislu nove srbske kazenske postave v 6 tednov zapora.

I Zasačeni ponarejalci poštnih nakaznic. Ljubljanski policiji se je v zadnjih dne posre-čilo aretovati 6 mladih zlikovcev, ki so sko-zi zadnje mesece ponaredili veliko število poštnih nakaznic in jih znali spraviti v pro-met. Naslovljali so te nakaznice na razne po-šte pod naslovom »Vinko Sršen«, šofer, pošto ležeče... in imenovali potem kak kraj na Kranjskem. Posrečilo se jim je na ta način ogoljufati pošto upravo za okoli 70.000 K. Pošne pečate je prav spretno ponarejal neki Karel Lavtar, poštni pomožni sluga, denar pri raznih poštah na Kranjskem sta pa dvigala neki Vinko Sršen doma iz Men-giške Loke, ter neki Joško Petrič iz Ljubljane. Svoj delokrog je potem Lavtar pre-nesel v Maribor, kamor je bil prestavljen in tudi tam je našel v osebah nekega Leopolda Florjančiča, Janko Hudaver-nika in Vatroslava Laha, prva dva iz Ljubljane, zadnji iz Maribora, prav spretni pomagače. Tekom dobrih 4 tednov so namreč tamkaj ogoljufali pošto upravo za 14.600 K in ves denar skupaj potrošili z zloglasnimi ženskami po raznih kavarnah in gostilnah. Policija je zasledovala storilce skozi kake 3 tedne, slednjič pa se je posrečilo dohnati vsaj približno Sršenov opis, nakar ga je izdala nje-gova podobnost in je tako prišel v roke pra-vici. Storilci vse dejanje sedaj enodušno pri-znavajo, ob prihodnjem porotniškem zaseda-nju pa bo dobil vsak svoje plačilo za stor-jeni trud.

I Najdeno. V soboto dopoldne so nasu na Vodnikovem trgu denarnico in ključce. Kdor je navedeno izgubil, naj se oglasi v Hrenovi ulici št. 17 (pri hišnici).

Po svetu.

s Šestletni alzaški junak. Ko so v začet-ku vojske francoski oddelki iz Belforta od-korakali na Ren, je zavzel neki nemški polk postojanke v Ferette ter na višinah po okoli-ci. Nemci so napravili zasedo, kamor bi se ujel francoski poizvedovalni oddelek dragon-cev. Isti dan je poslala mati Cassalova svoje-ga šestletnega sinčka, da bi nesel malico na polje nedaleč od Vieux Ferette. Naenkrat je stal pred dečkom francoski častnik z nekaj jezdec. Deček je odgovarjal brez premisleka in preudarka, kar so ga vprašali. Povedal jim je, da je v Rezette in na višinah po okoli-ci mnogo Prusov in da so skriti tudi krog poko-pališča, ki je nanj pokazal z roko. Častniku in njegovim ljudem se je posrečilo uiti iz za-sede. Ali malega Cassala je nekdo videl in ovadil Nemcem. Še tisto noč so prišli vojaki ponj in po mater. Ali častnik, ki ga je zasli-šal, ni mogel dobiti dokazov, da bi ga postavil na zatožno klop, zato ga je samo pošteno oštel, mu zagrozil in zažugal ter — izpustil. Odsihmal so imeli nemški vojaki in kar je bilo v Feretti sploh Nemcev, malega Cassala in njegovo mater za »izdajalca«, ali po sklenje-nem premirju sta prejela lepo zadoščenje.

s Ovire pri poroki. Zelo nenaklonjena je bila usoda gospodični Dori D., ki je pred ne-kaj leti umrla na Šotlanskem v visoki staro-sti 98 let. V dnevih mladosti in lepote je stala že trikrat tik pred poroko, a je vendar umrla

neomogućena. Šestnajst let staro jo je odpeljal sin bogatega posestnika. Njen oče jo je v Car-liste dohitel in pripeljal domov. Nada na mo-žitev je bila uničena. Pri drugi priložnosti je bil njen ženin vržen raz konja in si zlomil vrat. Tretji ženin jo je na dan poroke zapu-stil in se odpeljal z drugo deklico. O izdajstvu je izvedela Dora ravno v trenutku, ko je sto-pila v voz, ki naj bi jo peljal v cerkev. Dora je v tej nesreči preživela tri četrti stoletja. To je jasen dokaz, da človek ne umrje, tudi če ima ranjeno srce.

Mnogo je takih mož, ki se rajši usmrtijo, kakor pa da bi se poročili. K sreči je malo ta-kih, ki bi bili tako zelo boječi, kakor je bil gospod Sonnemann iz malega mesteca na Nemškem. Na dan poroke se je pustil rajši potoviti od vlaka, kakor pa da bi stopil v zakonski stan. Nedavno se č asopisi poročali, da so morali Angleža Henry Richard sorodni-ki vleči v cerkev, akoravno je popil preje več kozarcev likerja, da bi se opogumil.

s Šestdesetletna vojna. Mala ljudovlada San Marino ni ob priliki sklepa miru od leta 1859 bila pozvana, da podpiše mir in se je radi tega nahajala nad 60 let v vojnem stanju z Avstrijo, kar pomeni pač najdaljšo vojno, kar jih je bilo kdaj na svetu. Ni prav, da to malo ljudovlado tako omalovažujejo, bila je ustanovljena že v devetem stoletju in je do danes ohranila svojo neodvisnost.

s Ali potrebuje otroci mleka? Glasoviti angleški zdravnik Campbell napoveduje krav-jemu mleku kot otroški hrani boj, ker je to pogosto vzrok tuberkuloze pri otrocih. On se vprašuje, ali bi se človek ne zadovoljil raje z divjim medom?

s Nemški kapitalisti podpirajo militari-zem. Nemški kapitalisti so sklenili, da bodo navzlic odloku entente, da Nemčija ne sme imeti več čne 100.000 mož vojaštva, sami s svojimi sredstvi vzdrževali takozvano vojno policijo, kar bi ne bilo nič drugega, nego ar-mada pod policijsko krinko.

s Dar ameriškega prijatelja glasbe. Ame-riški milijarder Auguste Julliard je zapustil v oporoki vsoto 25.000.000 frankov kot »glas-ben sklad Julliardov« v svrhu podpiranja glas-bene umetnosti. Darovatelj je iz stare huge-notske francoske rodbine in je prišel kot si-romašen mladenič v Njujork, kjer je na področ-ju tekstilne industrije pridobil velik imetek.

s Milijonarji. »De la Fouchardiere« piše: O milijonarjih krožijo v svetu razni predsodki. V inteligentnih krogih so mnenja, da so mili-jonarji zabiti ljudje; ubogi ljudje pa mislijo, da so bogatini zelo pošteni. Oboje ni pravo. Bogatin je lahko inteligenčen, a nič ga ne ve-že, da bi se moral kazati kot tak; zunanji vi-dez zabitosti mu je celo nekako razkošje. Bo-gataš je lahko tudi nepošten; sicer ga nihče ne sili, da jemlje siromaku denar, a če dela to, mu je zopet samo razkošje. Tudi siromašni ljudje niso pošteni preko mere. To je bilo od nekda. Tudi vojska ni na tem nič izpremenila.

s Meissonierov račun. Neki gledališki rav-natelj v Parizu je obiskal slavnega slikarja Meissoniera, ki je slikal čisto majhne slike, ter ga vprašal, ali mu ne bi hotel naslikati za-grinjala na odru; dostavil je, naj pogoje stavi umetnik sam. Meissonier je mirno poslušal ravnatelja in ga nato vprašal: »Ali ste si ogle-dali moje slike?« »O, da!« je odvrnil ravnatelj; »toda jaz se ne brigam zanje, meni je treba Vašega imena, zakaj s tem bom vabil ljudi trumoma v gledališče.« »Kako velik naj bo zastor?« je vprašal umetnik nadalje. »No,

recimo: osemnajst metrov dolg in petnajst širok. Meissonier je vzel svinčnik in računal; ko je končal, je dejal resno: »Napravi sem račun stroškov; do zdaj mi je prišel en meter mojih slik na 80.000 frankov. Vaš zastor bi Vas veljal 21.600.000 frankov. A še ni vse. Treba mi je dveh mesecev, da poslikam 25 kvadratnih centimetrov. Računajte, koliko časa bi morali čakati na zagrinjalo!«

s O kužnih boleznih. Trije faktorji povzročajo, da je bolezen kužna: 1. telesno razpoloženje, pri katerem nastane tako mešanje sokov, da se morejo bakterije zadostno hraniti; 2. nagle izpremembe v toploti, zlasti spomladi in jeseni; 3. krajevne razmere, zlasti podnebje in kakovost tal. Profesor Emmerich je v najnovejšem času dokazal, da kolera ne nastane od neposrednega vpliva vibriov, marveč, da se ti tako izpremembe, da nastane zelo strupena soliterna kislina, ki črevesju škoduje in ga razje. Bakterij, ki povzročajo kužne bolezni, se najlažje razvijajo v vlažnem stančevju in pri toploti, ki je enaka toploti človeške krvi. Kdor hoče, da se obvaruje kužnih bolezni, naj biva v solčnih prostorih, ker svetloba bakterije pomori. Zato več solnca, kakor umivanja s karbolom! Nekateri povzročitelji kužnih bolezni rabijo za svoj obstoj kisik, ki ga jemljejo človeku. Tedaj se množna kisika v človeku neprimerno zviša, kar povzroča hiranje. Sem spadajo: influenca, jetika in kuga. Obvaruješ se teh najlažje, če paziš, da ti bo stanovanje zračno in svetlo in če uživaš preprosto, tečno hrano. Fižoi, leča, riž, sadje zamore bakterije.

s Sale. »Gospodična Marica, danes je tako krassen spomladanski dan in jaz sem tako dobre volje, da bi bil v stanu napraviti kako prav veliko neumnost.« »To je pa lepo! Veste kaj — zasnubite me!« — Tožnik: »Povejte mi po pravici, gospod advokat, kaj mislite, ali dobim svoj denar?« Odvetnik: »Mislim, da ga bova dobila.« — »Jaz sem iznašel — nekaj velikanskega! Saj veš, da imajo zdaj že elektroštevce, vodoštevce, računske stroje...« »Da!« »Jaz sem zdaj iznašel stroj, ki šteje izgovorjene besede.« »E, ali res?« »Da! Za poskušnjo sem ga postavil v sobo, ko je moja žena imela dve prijateljici povabljeni na kavo.« »In kako se je stroj obnesel?« »Razletel se je!« — Nevesta: »Torej zdaj pa mi vendar že enkrat povej, kdaj se bova poročila.« Profesor: »Kadar ne bo v tvojih ljubezenskih pismih nobene slovnične napake več.« — Kritiki (bankirju, čegar hči je poročena s slikarjem): »Slike vašega zeta pričajo, da ima talent, ampak marljiv ni, malo ustvarja...« Bankir: »Za božjo voljo, nikar mu tega ne povejte, saj moram že tako jaz kupovati vse njegove slike!« — Sodnik: »Kaj ne, gospod svedok, vi ste bili mesarski pomočnik?« Priča: »Prosim, slavno sodišče, da!« Sodnik: »In kaj ste zdaj?« Priča: »Prosim, slavno sodišče, zdaj sem bivši mesarski pomočnik.«

Aprovizacija.

a Sladkor za julij, ki se nakazuje trgovcem danes v ponedeljek 14. julija, se prodaja na odrezke št. 3 sladkornih izkaznic za junij. Na odrezek št. 2 se dobi tudi še naprej sladkor za junij, ako ga stranke še niso dobile. Ostala sladkorna izkaznica in odrezek št. 4 je še nadalje veljavna, ker se bo oddajalo nanje drugo blago. Kilogram sladkorja za junij stane 6 K 80 vin., za julij pa 7 K 60 vin.

Ubežnik.

Povest.

Spansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

(Dalje.)

»Sedaj vidiš, da je ubogi mladenič vendar imel glavo na pravem mestu.« je pristavila Doña Liberata. »Ali nisem vedno rekla, da nas ima rad?«

»In da je dober in razumen človek!« se je oglasila Doña Escolastica.

»Da ne boste pozabile,« je opominjal Don José, »vsako noč mora biti kuhinjsko okno odprto, če bi tudi bilo nekoliko mrzlo.«

»Da in luč bomo postavili na okno, da ga bo v temi lažje našel,« je pristavila njegova žena.

»Svetilnik San Sebastian,« se je hotel poslati resni Don José.

»Ne,« je pripomnila njegova sestra, »svetilnik svetega Cajetana, posredovalca božje previdnosti.«

VII.

Odmev.

Preoblečen je Leopoldo srečno prišel v Cádiz, in sicer z neko ladjo, ki je peljala sadje in sočivje za kralja; kajti slučaj je navadno najbolj naklonjen ravno onim, ki mu slepo zaupajo, dočim pusti mnogokrat pamet svoje najogljivejše pristaše na cedilu.

V Cádiz je bil Leopoldo, v krogu svojih prijateljev in tovarišev, popolnoma v svojem elementu, in vesel, da je utekel iz najstrašnejšega pekla servilizma, je hotel vojvodi celo predlagati, naj da podreti stari grad, ker bi s tem postal Puerto veliko modrejši. Nekega lepega dne pa je vzkliknil:

»Niti za tako malo časa bi ne hotel biti kralj!«

In to je bilo tisti dan, ko je kralj zopet kot absoluten, neomejen vladar sedel na prestol. Leopoldo se je jezil, preklinjal »hinavce« in »biričce« svete zveze in — igral na svojo flauto.

V Cádiz je bila prišla tudi grofica Euramada s svojo neizogibno Margarito. Ko jo je Leopoldo obiskal, je z jeznim pogledom ošinil otroka, ona mu je pa odkritosrečno rekla:

»Ej, Ardaz, vas pa povsod vidim! Mislila sem, da ste še vedno na gradu »Ostanitu?«

»S tvojim dobrohotnim dovoljenjem sem sedaj tukaj, hčerka moja,« je odgovoril Leopoldo. »Povem ti to vsled tega, ker bi mi ne storila prav nobene usluge, če bi povedala to drugim ljudem. Ali razumeš, gospodična odmev?«

»Odmev? Kaj je to, Ardaz?«

»Prvi del zelo lepe čednosti, in želel bi, da bi se je večasih pri svojem besedičenju poslužila, gospodična Odmev.«

»Mamica, Ardaz mi pravi gospodična Odmev!«

»To je zelo lepo ime, srček moj,« je odgovorila njena mati.

»A jaz ga nočem, nočem, nočem!« je vedno glasneje ponavljal otrok. »Ime mi je Margarita in to pomeni biser.«

»Odmev,« je neslišno mrmral Ardaz v svojo brado, kajti bil je ravnotako otročji kot razvajeni »biser.«

»Mamica,« se je ta obupno branila, »pre-povej vendar Ardazu, da me ne sme imenovati »odmev« — ime mi je Margarita in to pomeni biser.«

»Ali goska,« je popravil Leopoldo med zobmi.

»Ker že govorimo o odmevu, Ardaz — ali ste že slišali o onem slavnem odmevu, ki

* Svetilnik v Cádiz.

se oglašja v trdnjavskih zakopih v Puerto de Tierra?« je vprašala grofica.

»Prvikrat slišim o njem,« je odgovoril.

»Kaj je odmev?« je poizvedoval otrok in se obrnil k Ardazu, ker je bila njena mati vstala, da bi pozdravila nekaj došlih prijatelje.

»Odmev,« je odgovoril Leopoldo, »je tak palček, ki rad vse ponovi, kar sliši; rajni Herkules, ustanovitelj tega mesta, ga je zato prijel in ga za kazen zaprl v zakope v Puerto de Tierra. Tako, sedaj veš — le dobro si zapomni!«

»In kaj so zakopi, Ardaz?«

»Jame.«

»In kaj so jame?«

»Globeli — doline, velike kakor kolli.«

»Da se v njih kuha?«

»Da, odmev; kadar kipi, potem zveni to strašno lepo.«

»Kaj?« je rekla grofica in se zopet obrnila k Leopoldu. »Ah da, nič lepšega ni, kot slišati zvoke flavte v takem kraju. Ardaz, vi znate izvrstno igrati na flauto; ali boste tako prijazni in nam tam kaj zaigrali? Moje prijateljice imajo gotovo ravno tako željo.«

»Zelo rad, grofica,« je odgovoril Leopoldo.

»Dobro, jutri ob dveh popoldne,« se je razveselila grofica.

»Tudi jaz pojdem z vami!« je vzkliknila Margarita.

Leopoldo, ki je bil — kakor smo že omenili — ravno tako otročji kot ona, se je komaj le s silo premagal, da ni rekel: »Če greš ti, pa jaz ne grem.«

Naslednji dan so bili točno ob določen uri na mestu in so izbrali vsled lepšega razgleda in boljšega pota smer čez okope.

»Kje imate flauto?« je vprašala Margarita Leopolda.

»V toku,« ji je odgovoril.

»Oh, kako je majhna! Pokažite!«

»Ne smem — na okopih je prepovedano nositi orožje.«

»Kaj, ali je to orožje?«

»Da... kadar je vojska, je to samokres.«

»To ni res...«

»Kako lepo govoriš, biser mali — a ne iz Orienta.«

»Mamica, Ardaz mi noče pokazati flavte!«

»V zakopih jo boš videl, srček moj,« je odgovorila mati.

Komaj so hodili deset minut, in že je deklica rekla:

»Mamica, žejna sem.«

»Otrok, kako moreš biti žejen? Ali ti je mogoče slabo, srček moj?«

»Ne, ampak zelo sem žejna.«

»Ardaz, tamle vidim možaka, ki ima vodo na prodaj; bodite tako prijazni, pokličite ga —«

»Z veseljem, milostljiva gospa.«

In Leopoldo je hitro odšel in v sreču preklinjal nadležnega otroka.

Ko so prehodili pol pota, se je oglasila Margarita:

»Mamica, trudna sem!«

»Ubogi otrok!« je sočutno rekla mati.

»Sedimo nekliko na tale zid, da si odpočijemo.«

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcijski »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Centič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.